

TANTERVI KÖVETELMÉNYEK ÉS TANKÖNYVI TARTALMAK AZ ENERGIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS SZOLGÁLATÁBAN

ELŐADÁSOK

Revákné Markóczi Ibolya, Debreceni Egyetem

A megújuló energiaforrások alkalmazása és hasznosítása fontos társadalmi érdek. A felhasználásukra vonatkozó igény kialakítása életkortól függetlenül az egész társadalom feladata, komplex társadalmi tanulási folyamat. A megújuló energiaforrásokkal összefüggő környezeti attitűd változása több tényező által befolyásolt, amelynek a közoktatásban egyik mozaikja a környezeti attitűd formálását segítő tartalmak megjelenése tanterveinkben és a tankönyvekben. Kutatásunkban a manapság egyre nagyobb jelentőséggel bíró energiatudatosság fogalmi és attitűdösszetevőit vizsgáltuk a hazai közoktatás dokumentumaiban (NAT, kerettantervek, valamint segédeszközeiben). A vizsgálat célja a tartalmi elemzésen túl egy, a megújuló energiára vonatkozó környezeti attitűd felmérésének előkészítése az általános és középiskolás tanulók körében. A kutatás során a NAT (2012) elemzésén túl 40, közoktatásban alkalmazott környezetismeret (1–4. évfolyam), természetismeret (1–6. évfolyam), 7–8. és 9–10. évfolyamnak szóló földrajztankönyv, valamint munkafüzet és az ezekhez tartozó kerettantervek értékelését végeztük el az energiatudatossággal kapcsolatos ismeretek (megújuló energia, energiatakarékosság, erőmű, fűtés, tudatos energiafelhasználás, energiafogyasztás, energia-hatékonyság, energiaválság), attitűdök és szemléletformálás dimenzióiban. Az eredmények azt mutatják, hogy a vizsgált tankönyvek bár megfelelő hangsúlyt fektetnek a megújuló energiával kapcsolatos ismeretekre, a megfelelő szemlélet- és attitűdformálás elmarad a kívánt mértéktől. Az eredményeket összevetettük egy korábbi, általunk végzett szóasszociációs vizsgálat konklúzióival, amelyben általános iskolás 4. és 7. évfolyamos tanulók megújuló energiával kapcsolatos fogalmi struktúráját elemeztük. Az összefüggés-elemzés ismételten rávilágított arra, hogy a megújuló energiával kapcsolatos környezettudat kialakításában és fejlődésében a vizsgált tankönyvek szerepe nem következetes és nem elégséges.

A kutatás támogatója: Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal – NKFIH, K 116595